Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai

Commissie "Blauwe en Groene Eurometropool"
Nota voor de vergadering van 27.02.14

Oriol Clos, Karel Debaere en Pierre Got

1 Hoe hebben wij de opdracht verstaan ?

Aan ons werd gevraagd om een “verhaal/project” te schrijven dat in staat is om een reeks van enthousiasmerende initiatieven en acties op gang te brengen. Doel is om de Erometropool een concreet gezicht te geven aan het grote publiek, en dit bij middel van acties en projecten die zij samen kunnen realiseren en die zij kunnen beleven.
Die opdracht laat nog een grote speelruimte, hij moet nog concreet worden ingevuld. Dat hebben wij naar goed vermogen en volgens onze inzichten gedaan.

Wij vertrekken hierbij niet van nul. Wij vertrekken van de beslissingen die door de organen van de Eurometropool zijn genomen en ook van de vele studies en onderzoeken die op vandaag reeds werden gerealiseerd:

- De beslissing van het Bureau van de Eurometropool om het blauw-groene netwerk te weerhouden als een van de drie strategische projecten van de Eurometropool. Ook de ambities die in de as 2 van de strategie zijn geformeuleerd (« ontwikkelen van het blauwe netwerk als hefboom voor toegankelijkheid » en « ontwikkelen van het netwerk van trage wegen ») worden mee in ogenschouw genomen.
- Het “International Atelier metropolis” dat in maart 2013 in Lille plaatsvond heeft ook de mogelijkheden van een blauwgroen netwerk in de Eurometropool onderzocht en een reeks aanbevelingen gedaan.
- De beslissing van het Bureau van de Eurometropool om een “Atelier 2030” de opdracht te geven om het blauwgroen netwerk operationaal te maken. Binnen het Atelier 2020 hebben de Algemene Directeurs aan om kleine groep experten de opdracht te geven dit verder te onderzoeken en voorstellen te doen voor wat betreft de inhoud en organisatie van het strategische project “blauw-groene” netwerk.

Wij hebben de beslissingen en de reeds uitgevoerde onderzoeken en studies over het blauw-groene netwerk met aandacht gelezen. Het heeft ons in staat gesteld om, vanuit een relatief vage en generalistische opdracht, de natuur en draagwijdte van onze opdracht beter te vatten.

Wij hebben hieruit een aantal intenties en sleutelkwesties afgeleid, waarop onze reflectie zich verder steunt:

- De basis leggen van een dynamisch federerend proces, gebaseerd op projecten, opgebouwd rond een helder concept en een enthousiasmerend verhaal
- Een mobilisatie op gang zetten, niet alleen van institutionele actoren, maar ook en vooral van de bevolking
- Transversale, vernieuwende acties voorstellen met als doel om van de Eurometropool een plek te maken waar geëxperimenteerd wordt over Europees samenleven.

Wij baseren ons op dit alles om een voorstel te doen van een strategie op lange termijn, maar formuleren ook voorstellen van acties die op korte termijn kunnen worden opgestart. Zo kunnen wij progressief de visibiliteit van de Eurometropool bij de bewoners versterken.

2 Het project : het Park van de Eurometropool

2.1 De waterlopen vormen de basis van ons voorstel

Wij stellen vast dat er in de verschillende landen, streken, steden, verschillende namen worden gegeven aan het blauw-groene netwerk: het blauw-groene netwerk, het groen-blauwe netwerk, het groene en het blauwe netwerk, het blauwe netwerk, … . En die verschillende namen leggen ook verschillende accenten: ecologische, recreatieve, landschappelijke, soms gemengd met economische,….. Daarenboven wordt het begrip groen-blauwe netwerk ook reeds gebruikt in beleidsdocumenten (zoals bijvoorbeeld in Frankrijk in het "Schema Régional d'aménagement et de développement durable du territoire), waarin dan een zeer specifieke definitie wordt gegeven aan het blauw-groene netwerk.

Wij willen liefst wegblijven van een semantische discussie over de juist definitie.
Wij stellen daarom voor om het begrip blauw-groene netwerk niet langer te gebruiken. Wij stellen voor om de waterwegen als uitgangspunt te nemen voor ons voorstel, onder meer omdat zij ook historisch de basis hebben gevorm voor onze grensoverschrijdende streek.
Wij beperken ons dus bewust tot het blauwe netwerk en nemen het groene en gele (landbouw) netwerk alleen in overweging in die mate dat het raakt aan het blauwe netwerk.

2.2 Het Eurometropool-Park

Wij stellen voor om de terminologie « blauw-groene netwerk » te vervangen door het "Park van de Eurometropool" of het "Eurometropool-Park". Dit lijkt ons een naam die preciezer de ambitie van ons project uitdrukt en die meer openstaat voor nieuwe concepten.

Misschien kan het woord "park" sommigen op het verkeerd been zetten, maar wij stellen toch vast dat het begrip park in de voorbije eeuw een veel ruimere betekenis heeft gekregen dan de inhoud die er in de 19e eeuw werd aan gegeven: wij spreken nu ook over een natuurpark, een ecologisch park, een activiteitenpark, een sportpark, een landschappelijk park, een bedrijvenpark, …
Het is park van de Eurometropool is geen park meer dat vertrekt van het idee van een stuk kunstmatige natuur, min of meer geïsoleerd, maar wel een complex systeem van relaties die vele functies bindt aan een goed herkenbaar thema.

Het begrip "Park van de Eurometropool" maakt ook de band met een aantal projecten die reeds bestaan of op gang gezet zijn in de Eurometropoool : Parc de la Deûle, Leiepark, Kanaalpark….

2.3 Het park van de Eurometropool is strategisch op twee vlakken

Ten eerste moet het een onderdeel zijn van een globaal strategisch ruimtelijk project voor de Eurometropool. Een park dat de Eurometropool fysisch mee helpt structureren en dat op een langere termijn wordt uitgewerkt en gerealiseerd.
Het project moet de Eurometropool fysisch helpen structureren.

Ten tweede moet het een concreet, enthousiasmerend project zijn, dat op korte termijn in gang kan worden gezet en dat de potentie heeft om zoveel mogelijk de bewoners te enthousiasmeren en deel te laten nemen aan de ontwikkeling van de Eurometropool. Het is een park voor de bewoners van de Eurometropool.
Het project moet helpen om de Eurometropool te "laten leven" bij de bevolking.

> *" In een strategie voor de uitbouw van een metropool gaat het in de eerste plaats over concrete veranderingen op een aantal plaatsen, en dit ingebed in een groot verhaal … .*
> *Het gaat er in essentie over om enthousiasme op te weken. Zonder enthousiasme kan er niets gebeuren.*
> *(Mark Bradley – Atelier International 2013).*

2.4 Strategie 1
Het Eurometropool Park helpt de Eurometropool fysisch structureren

Het project bestaat er in een park te creëren op de schaal van de Eurometropool, met als geraamte de voornaamste waterlopen die de Eurometropool doorkruisen.

Rivieren en kanalen vormen dus de basisstructuur van het park van de Eurometropool. Maar ook kleinere waterlopen zullen in het project worden geïntegreerd voor zover de kleine waterlopen en beken dienst kunnen doel als verbindingselementen met de basisstructuur.

Het park van de Eurometropool is een ruimte die verschillende functies op een interessante manier samenbrengt: een ecologische functie, een economische functie, een recreatieve functie, een agrarische functie, een toeristische functie, een culturele functie, een landschappelije functie ….

Een grote continue open ruimte met als centraal element de rivieren en kanalen, die, naargelang de omstandigheden, nu eens breed en dan weer smaller zal zijn, op sommige plaatsen meer natuurlijk ingericht en centra van steden en dorpen meer mineraal.

Een ruimte die naast de waterloop zelf minimaal ook de jaagpaden, de taluds, de bouwwerken en beplantingen omvat, maar die op andere plaatsen zich kan verbreden en ook aansluitende beken,grachten, kleine bosjes, weiden, … in zich opneemt.

Een ruimte die, omwille van zijn continuïteit, maakt dat mensen en dieren zich op grote afstanden kunnen voortbewegen.

Een netwerk dat structurerend is voor de Eurometropool: tegenover het primair netwerk voor het snellere verkeer (autostrades, ringwegen, treinverbindingen, …) ontwikkelen wij op de schaal van de Eurometropool het primaire netwerk voor het trage verkeer (voetgangers, fietsers, boten, ….).

Wij onderscheiden vijf belangrijke doelstellingen voor de uitbouw van het park .

- ruimte geven aan het langzaam verkeer
- De biodiversiteit bewaren en versterken
- Een plaats van feest en van ontmoeting creëren
- Architecturale en landschappelijke kwaliteit produceren
- “intelligente” vormen van toerisme ontwikkelen

Deze vijf doelstellingen spreken niet over de realisatie van een volledig blauw-groen-geel netwerk en omvatten geen zuiver economische objectieven (met uitzondering van de toeristische). Wij willen in dit project geen visie ontwikkelen over het geheel van een groen en geel netwerk en ook geen algemene economische visie over het economisch profiel van de waterlopen ontwikkelen.
Maar het is evident dat het groen netwerk, het gele netwerk en de economische potenties zullen worden behandeld in de mate dat zij deel een onderdeel vormen van het blauwe netwerk.
Deze beperking maakt volgens ons het project bescheidener en realistischer.

Wij weten ook dat de administraties van de waterwegen in de drie regio ‘s in de volgende jaren grote investeringen zullen doen aan en rond de waterwegen. Dit versterkt onze keuze om in eerste instantie rond het blauwe netwerk te werken.

2.5 Strategie 2
Het Park van de Eurometropool helpt de Eurometropool “leven” bij de bevolking

Het park van de Eurometropool is een project dat moet enthousiasmeren en dat het mogelijk moet maken om vele vormen van samenwerking te generen, vooral bij verenigingen en groepen van bewoners.
Hiervoor is het nodig dat :

- de acties concreet zijn, zichtbaar en aantrekkelijk
- dat zoveel mogelijk projecten ontstaan vanuit een bottom-up proces en toegeëigend worden door de bewoners

Zoals wij reeds hebben aangehaald heeft het park van de Eurometropool vele functies : ecologie, economie, recreatie, landbouw, toerisme, cultuur, landschap, …
Wij kunnen ons in die verschillende domeinen vele vormen van samenwerking voorstellen die vele concrete acties kunnen opleveren en dit op korte en middellange termijn.

Wij geven hieronder enkele voorbeelden, maar er zijn er vele andere te bedenken.

2.5.1 Recreatieve functie

- Het uitgeven van een fietskaart
- Het aanvullen van het bestaande fietsnetwerk
- Het creëren van ruimte voor verschillende sportactiviteiten die passen in de open ruimte langs het blauwe netwerk (paardensport, tennis, voetbal, kano, ……)
- Invoeren van een systeem voor het huren van (elektrische) fietsen voor één dag of voor een heel weekend
- Het Park van de Eurometropool verbinden met andere bestaande parken of opmerkelijke groene zones
- een eendaagse "transport-pass" invoeren, geldig voor alle betrokken openbare vervoersmiddelen (bijvoorbeeld : de heenreis met een elektrische fiets afleggen en de terugreis met de bus of trein)
- Het samenbrengen van fiets, wandel- en watersportclubs voor het opzetten van gezamenlijke activiteiten en grensoverschrijdende wedstrijden
- Het creëren van ruimte voor verschillende sportactiviteiten die passen in het park langs de waterlopen (paardrijden, tennis, voetbal, kano, enz.)
- een roeiwedstrijd tussen hogescholen/universiteiten
- …

2.5.2 Ecologische functie

- Het creëren van ecologische corridors
- Het herwaarderen van natte zones
- Het uitwerken van een “Charter van goede praktijken”
- …

2.5.3 Economische functie

- Gemeenschappelijk onderzoek met het oog op een beter gebruik van het water als transportmiddel (in samenwerking met de groep Economie)
- Onderzoek naar en bundeling van toekomstige vestigingen van watergebonden bedrijventerreinen, op de eerste plaats in het kader van het project Seine-Nord.
  (in samenwerking met de groep Economie)
- Onderzoek naar de manier waarop ter hoogte van kaaien en bedrijvenparken langs het water, het samengaan wordt georganiseerd tussen economische activiteiten en recreatieve en ecologische activiteiten.
- …

2.5.4 Agrarische functie

- Een systeem op punt stellen om de landbouwactiviteiten in het park van de eurometropool te integreren
- …

2.5.5 Landschappelijke functie

- Landschappelijke opbouw van het park door de aanplanting van bomen die mee helpen de de randen van de valleien zichtbaar te maken
- Onderzoek, in het kader van workshops en in samenwerking met onze architectuurscholen, van de volgende zaken :

Met welke elementen zal het Park van de Eurometropool landschappelijk worden opgebouwd?
Hoe kunnen de riviervalleien landschappelijk worden verhelderd ?
Hoe kunnen linken worden gelegd tussen woongebieden en het park, waarbij vooral de inrichting van de randen van het park wordt onderzocht (cfr internationaal atelier 2013 : de randgebieden)

- Uitgave van een "kwaliteitshandvest" voor landschappelijke en architecturale ingrepen
- Uitgave van een gids m.b.t. het meubilair voor het Park van de Eurometropool (wedstrijd)
- …

2.5.6 Toeristische functie

- Uitgave van een toeristische kaart met de attracties in de omgeving van het blauwe netwerk
- Uitgave van een kaart met de fiets- en wandelwegen
- Een link leggen met ons industriële erfgoed langs het water
- Uitgave van een toeristische brochure (toeristische diensten)
- Creatie van een netwerk tussen "minihavens" voor de pleziervaart
- …

2.5.7 Culturele functie

- Organisatie van culturele evenementen op en rond het water (cf. project "L'anneau bleu - de blauwe ring")
- Land-art-tentoonstelling
- Lichtprojecten op en rond het water
- Op regelmatige basis een groot volksfeest organiseren
- …

3 Het verhaal : een verhaal dat elke dag wordt geschreven

Onze streek is dooraderd met waterlopen, die de basis vormen waarop de geschiedenis van de streek is geschreven. Rond de Schelde, de Leie, de Deûle, de zijrivieren en de secundaire waterlopen ontwikkelden zich steden en bedrijvigheid. Langs deze blauwe aders verplaatsten mensen zich, werden goederen uitgewisseld. Lang geleden, toen er nog geen stabiele politieke grenzen waren, was deze regio een doorgangsgebied, een plaats voor uitwisselingen. Maar ook een plaats van conflicten. Later, na 1713, gaf de Frans-Belgische grens vorm aan politieke, economische en culturele relaties die met de tijd ook complexer zijn geworden.
Maar het systeem van waterwegen dat aan de basis ligt van de rijkdom van deze regio, blijft bepalend voor haar ruimtelijke structuur; een blauw netwerk als het ware dat de ontwikkeling van de regio ondersteunt.

Vandaag verdwijnen de grenzen in het kader van de Europese eenmaking. Hindernissen die verbonden zijn aan de grens - vooral de zichtbare en fysieke - vervagen. De immateriële grenzen verdwijnen iets langzamer.

Het is opnieuw het complexe netwerk van waterwegen, dat doorheen de tijd steeds een troef geweest is voor onze regio dat wij als vertrekpunt nemen voor het grote Eurometropool-project dat we in deze nota voorstellen: het Park van de Eurometropool.

In die lange geschiedenis van de waterwegen is het Eurometropool-verhaal, dat begon in 1991, een hoofdstuk dat we op vandaag aan het schrijven zijn. Aan de grondslag ervan liggen een aantal politieke, economische en culturele visionairen die de noodzaak inzagen om een echte grensoverschrijdende metropool uit te bouwen, want het waren de metropolen die de motoren zouden worden van economische groei. En dus ging men bouwen aan een Europese metropool – niet zozeer een metropool rond een centrale hoofdplaats, maar één met meerdere stedelijke centra en open contouren, naar het voorbeeld van het Ruhrgebied.

Deze oprichtingsfase van de Eurometropool ligt achter ons. Vandaag moeten we ons richten op andere aspecten die nauwer aansluiten bij de verwachtingen van de inwoners. Daarbij moet rekening gehouden worden met 4 grote uitdagingen:

- De Eurometropool is altijd een abstracte constructie gebleven, die ver van haar inwoners staat. Ze moet dichter bij de burger worden gebracht; en burgers moeten kunnen meebouwen aan de Eurometropool. De Eurometropool mag geen project zijn dat zich ontwikkelt naast en buiten de leefwereld van de burger.

- De Eurometropool heeft een pak troeven op het vlak van opleiding en onderwijs, en dat op alle niveaus. Ze is een fantastische "fabriek" van kennis, maar ze slaagt er niet in die te behouden en te benutten. Deze braindrain kunnen wij niet langer blijven ondergaan.

- Hetzelfde geldt voor onze traditionele ondernemerscultuur die zich niet meer ten volle kan ontplooien binnen de Eurometropool omwille van problemen van economische aard, maar ook omdat de braindrain haar krachten ondermijnt. En braindrain heeft steeds meer te maken met een gebrek aan omgevingskwaliteiten.

- Tot slot heeft de Eurometropool nog niet de plaats gevonden die ze verdient binnen het netwerk van metropolen van Noordwest-Europa. Ze wordt eerder als "een periferie" dan als "een centrum" gezien. Nochtans zijn het de metropolen die de motoren van economische ontwikkeling worden.

Die uitdagingen kunnen op verschillende manieren worden aangepakt. Maar daarvoor is een nieuw hoofdstuk nodig in het Eurometropool-verhaal: een hoofdstuk dat mensen aanspreekt en voldoende wervend is.

Dit nieuwe hoofdstuk gaat uit van de vooronderstelling dat een nieuw elan voor de Eurometropool gestoeld moet zijn op een federerend project dat de drie deelregio's verenigt en onderling verbindt. Daarnaast moet de link gelegd worden naar het verleden, het heden en de toekomst.

De regio die vandaag door de Eurometropool gecoverd wordt, heeft een eeuwenlange gemeenschappelijke geschiedenis waarin de waterwegen een centrale rol spelen. Het spreekt dat ook voor zich dat het water - in al haar vormen - het fundament wordt van ons “verhaal-project”. Het verhaal wordt opgebouwd rond deze "blauwe ader" en neemt de vorm aan van een groot langwerpig, netwerkvormig park. Het Park moet de inwoners van de Eurometropool een uitgestrekte ruimte bieden waar hoogstaande kwaliteit en rust centraal staan.

Dit Park van de Eurometropool zal de aantrekkingskracht van de grensoverschrijdende regio vergroten. Mensen moeten opnieuw zin krijgen om te wonen in de regio. Het zal leiden tot nieuwe of vernieuwde kansen die onze sterktes in de verf moeten zetten: een kwaliteitsvolle omgeving, ondernemerschap, stimulering van de creativiteit, nieuwe economische kansen rond de Seine-Scheldeverbinding.

Om de eerste lijnen van dit nieuwe hoofdstuk te schrijven, rekenen we op de 14 partners van de Eurometropool. Hun huidige of geplande projecten m.b.t. de waterwegen vormen als het ware de "woorden" die, in relatie tot elkaar, betekenis zullen krijgen en in zekere zin de inhoudstafel zullen vormen van het verhaal dat volgt. Ze zullen verder bouwen op het denkwerk in het kader van het Atelier 2030.

Maar daar mag het uiteraard niet bij ophouden. De "pen" moet zo snel mogelijk worden doorgegeven aan drijvende krachten op het terrein - scholen, clubs, socio-culturele organisaties, schrijvers, muzikanten, enz. – zodat ook zij mee kunnen bouwen aan het verhaal. Het doel bestaat er immers niet in een park te ontwikkelen, het gaat er vooral om dat initiatieven die uit het park zullen voortvloeien, mensen kunnen aanspreken en de gebruikers van het park inspiratie geven om er zelf creatief mee aan de slag te gaan.

Het “voorwoord” dat de institutionele partners mogen schrijven, is de vonk van een verhaal dat nog vorm moet krijgen, door gerichte en geplande projecten, maar soms ook door onverwachte, creatieve zijsporen. Het is een bijzonder verhaal, in die zin dat het zowel beleefd als geschreven moet worden. Het is ook bijzonder in de mate waarin "woorden", de "pen" en het "verhaal" metaforisch moeten worden opgevat. De "woorden" verwijzen naar initiatieven, kleine of grote verwezenlijkingen; de “penhouder” is mede-ontwikkelaar van het park - en dus ook van de Eurometropool. Het "verhaal" symboliseert alles wat het Park “doet leven”, los van het materiële dat vooral nodig is om permanent te streven naar kwaliteit, maar op zich niet volstaat. Het verhaal, de grote lijnen ervan, de onverwachte wendingen, de "rustpunten", de verzinsels en de vormelijkheden worden de ziel van het Park.

4 Concreet : wat moet er gedaan worden en op welke manier ? .

4.1 De projecten en werkzaamheden van onze partnerstructuren op elkaar afstemmen

4.1.1 Wat ?

De partners van de Eurometropool hebben reeds een groot aantal projecten rond het blauwgroene netwerk in gang gezet (onder meer in het kader van 17 Interreg-projecten).
In het kader van het blauwgroene netwerk, werden reeds verschillende zeer grote programma's uitgevoerd of zullen die binnenkort worden uitgevoerd (onder meer door de diensten der Waterwegen). Die programma's en projecten zullen in grote mate bijdragen tot de realisatie van het Park van de Eurometropool.

Het is dan ook essentieel dat al die studies en acties op elkaar worden afgestemd en dat de betrokken partners zich akkoord verklaren om volop en concreet mee te werken aan de realisatie van het toekomstige park. De partnerorganisaties moeten als volwaardige partners worden betrokken bij de realisatie van het Park van de Eurometropool.

4.1.2 Hoe ?

Om plannen en projecten af te stemmen stellen wij voor om workshops te organiseren samen met onze 14 partners. Het “International Atelier Eurometropolis” (maart 2013) heeft aangetoond dat dit een doeltreffende methode is om ideeën samen te brengen en te doen convergeren.

In de workshops zal aan de partners, die hebben gewerkt rond bepaalde delen van het blauwgroene netwerk, worden gevraagd om samen uit de studies de grote lijnen van het ontwerp van het grensoverschrijdende park te distilleren en ook aan te geven op welke wijze zij concreet kunnen meewerken aan de realisatie van dit park.
De workshops zullen worden begeleid door een bureau dat haar sporen op dit vlak reeds heeft verdiend.

Er zullen zeker specifieke thema’s zijn die nog verder moeten worden uitgewerkt. Wij stellen voor om hiervoor de medewerking te vragen van onze eigen deskundigen en onze hogescholen in het kader van specifieke grensoverschrijdende workshops.

4.2 De bewoners betrekken

4.2.1 Wat ?

Om het Park van de Eurometropool te doen leven, moeten er zoveel mogelijk mensen deelnemen aan het project en zich het project toe-eigenen.

Bewoners en het maatschappelijke middenveld moeten worden aangemoedigd om zelf concrete acties voor te stellen en om de acties te realiseren die door anderen worden voorgesteld.
Bijvoorbeeld: studentengroepen, scholen, verenigingen uit het maatschappelijke middenveld, verenigingen van ouderen, organisaties die werken rond economie, milieu, toerisme, stedenbouw en recreatie, … . Het Forum van de Eurometropool kan hierin een belangrijke rol spelen.

Het is een manier van werken die ook perfect kadert binnen de evolutie van onze maatschappij naar een participatieve democratie.

Het spreekt voor zich dat ook de technische teams van de partners zullen worden aangemoedigd om concrete acties en samenwerkingsverbanden op poten te zetten met het oog op de realisatie van het Park.

We stellen voor te werken op drie projectniveaus :

1. “requalification of existing projects”

   De lopende projecten in de drie deelregio’s bestuderen (projecten die verband houden met het blauwe netwerk) teneinde na te gaan of we die projecten een grensoverschrijdende dimensie kunnen geven en of we ze kunnen verbinden met andere projecten *(hoe een gemeenschappelijk grensoverschrijdend project ontwikkelen op basis bestaande projecten ?).*

   Ter illustratie enkele voorbeelden van projecten voorzien voor 2015 :
   - aan Vlaamse zijde : feest op de Leie om het einde te vieren van de werkzaamheden betreffende de doortocht van de Leie in Kortrijk
   - aan Franse zijde : Lille 3000 : project Renaissance
   - aan Waalse zijde : Le Baquet de Brunehaut (les cabarets de l’escale) ; Balades dans les Plaines de l’Escaut

2. een “bombardement” van kleine projecten, ontwikkeld door de bewoners

   Het gaat hier niet in de eerste plaats over fysieke projecten op het terrein, maar over initiatieven, samenwerkingen van personen en groepen uit het maatschappelijke middenveld. Het moeten zeer toegankelijke projecten zijn, die ook een samenwerking over de grenzen heen stimuleren. Een competitieve context kan een meerwaarde bieden.

   Enkele voorbeelden :
   - Wielerclubs organiseren grensoverschrijdende fietstochten.
   - De hogescholen organiseren regatta’s.
   - De lokale kranten schrijven over de projecten van het Park van de Eurometropool.
   - De middelbare scholen organiseren een verhalenwedstrijd.
   - De jeugdbewegingen organiseren een dag in het teken van het Park van de Eurometropool en planten bomen.
   - De toeristische diensten geven een kaart uit met alle fietspaden van de Eurometropool.

     ….

3. Een groot feestelijk evenement

   Op langere termijn kan worden overwogen een groot evenement te organiseren. Een hoogstaand evenement dat doet dromen. Georganiseerd door bijvoorbeeld Lille 3000 en de organisaties van het festival NEXT.

4.2.2 Hoe ?

Om gedragenheid te creëren voor het park van de Eurometropool moeten wij vooral niet alles zelf willen doen. Integendeel, wij moeten juist de bewoners, organisaties van het maatschappelijke middenveld en de 14 partners van de Eurometropool aanzetten om zoveel mogelijk mee te werken aan de realisatie van concrete acties, vertrekkend van opportuniteiten en van bestaande dynamieken.

Dit zal inspanningen vragen. Er is een specifiek team nodig dat zich hier continu mee bezig kan houden : scholen en jongerenorganisatie bezoeken, op zoek gaan naar interessante projecten, “oproepen tot projecten” uitschrijven, grensoverschrijdende acties lanceren, enz.
De beste oplossing lijkt ons om dat team, dat verantwoordelijk is voor de realisatie van het Park, te integreren in het Agentschap van de Eurometropool.

4.3 Het verhaal “schrijven”

4.3.1 Wat ?

In hoofdstuk 3 hebben we de basiselementen naar voor gebracht waarmee het “grote verhaal” kan worden geschreven. Maar het schrijven van dit verhaal is zeker niet af. Het zal worden verrijkt tijdens de workshops en acties op het terrein.

Dat verhaal moet ook in verschillende vormen worden uitgewerkt : teksten, tekeningen, filmpjes, video’s, beeldverhalen, enz., opdat het zou kunnen leven onder de bevolking.

4.3.2 Hoe ?

We stellen voor om na een rijpingsfase een beroep te doen op schrijvers, cineasten, tekenaars, enz.

4.4 Het in kaart brengen van wat bestaat

4.4.1 Wat ?

Er bestaan weinig goede kaarten van de Eurometropool. Er is ook weinig kennis over de grenzen heen van wat elders gebeurt. Dit is nochtans belangrijk om te Eurometropool te leren kennen en begrijpen.
In het bijzonder moeten er voor het Park van de Eurometropool goede kaarten worden gemaakt die duidelijk en aantrekkelijk zijn voor de inwoners.

Bijvoorbeeld :

- een kaart van de Eurometropool met de fietspaden
- een kaart met de plaatsen of gebouwen die “ankerplaatsen” van het park kunnen worden
- een lijst met de bestaande initiatieven rond water
- een inventaris van de projecten die grensoverschrijdende projecten zouden kunnen worden
- ….

4.4.2 Hoe ?

De ervaring leert dat, als we binnen een redelijke termijn een bevredigend resultaat willen bekomen, deze opdracht best toevertrouwen aan een extern bureau, met de technische samenwerking van de partnerorganisaties.

5 Governance, organisatie en financiering

5.1 Organisatie en governance

De organisatie en governance moeten het mogelijk maken om drie essentiële taken te vervullen : de aansturing, realisatie en opvolging.

Elk van die taken moet worden vervuld door een specifieke groep:

- **de aansturing** van de realisatie van het Parkproject zou worden verzekerd door de Commissie 'Blauwe en Groene Eurometropool'.
  De Commissie zou om de drie maanden kunnen bijeenkomen.
  De aansturing is hoofdzakelijk van politieke aard.

- **de concrete realisatie** van het project moet haar plaats vinden binnen het Agentschap van de Eurometropool en zou worden verzekerd door een team van drie personen die zich uitsluitend bezig houden met de realisatie van het Park.
  Binnen dat team moet één iemand worden aangesteld als contactpersoon.

- **De permanente opvolging** van de realisatie van het Park en dus van het team dat belast is met deze taak binnen het Agentschap, zal worden verzekerd door het Atelier 2030, dat kan worden opengesteld voor externe deskundigen.
  Het Atelier 2030 zal meer bepaald de vergaderingen van de Commissie 'Blauwe en Groene Eurometropool' voorbereiden en nagaan of de aanbevelingen van deze Commissie worden opgevolgd.

5.2 Financiering

team	3 personen	80.000 euro/jaar gewone werkingskosten inbegrepen	240.000
ondersteuning van de initiatieven van de inwoners	10 acties/jaar	5000	50.000
workshops	3 per jaar met publicatie van de resultaten (cahier)	20.000	60.000
communicatie over het project van het grensoverschrijdende park			50.000
Publicaties en cartografie			50.000
totaal			450.000 per jaar

450.000 euro (per jaar) lijkt ons het minimaal bedrag dat nodig is om het project “het park van de metropool” met succes te kunnen ontwikkelen.

450.000 euro is voor de Eurometropool een groot bedrag, dat zij zelf niet alleen kan dragen binnen het bestaande financiële kader.
Wij denken dat dit geld wel kan worden bijeengebracht als wij de inspanningen die 14 verschillende partners van de Eurometropool nu reeds doen voor studies over het blauwgroene netwerk deels zouden kunnen groeperen.
(In de periode 2008 - 2014 werden er, met medewerking van de 14 partners, voor 70 miljoen euro Interreg-projecten ingediend rond het blauwgroene netwerk!).

Wij stellen voor dat de eerste workshops door het agentschap zelf zouden worden gefinancierd en dat in het kader van die workshops tussen de partners wordt afgesproken hoe de middelen van de partners voor het blauwgroene netwerk kunnen worden gegroepeerd in een aantal nieuwe (Europese of andere) projecten.

450.000 euro is langs de andere kant niet overdreven veel voor een belangrijk project dat de basis moet leggen voor de adhesie en de samenwerking van de bevolking van de Eurometropool.
Bijkomende fondsen uit Europa moeten worden aangetrokken om dit project meer slaagkansen te geven.

Dankbetuigingen :
We willen de volgende personen bedanken voor hun beschikbaarheid en inbreng :

De leden van het Atelier 2030 :
- Filip Vanhaverbeke, Algemene Directeur, LEIEDAL
- Dany Mackowiak, Adjunct Algemene Directeur, Lille Métropole
- Pierre Vandewattyne, Algemene Directeur, IDETA
- Geert Sanders, Algemene Directeur, WVI
- Guy Brutsaert, Algemene Directeur, IEG
- Rik Samyn, diensthoofd van de Dienst Gebiedsgerichte Werking, Provincie West-Vlaanderen
- Koenraad Marchand, Regiocoördinator, Provincie West-Vlaanderen
- Nathanaël Bizeray, Conseil Régional Région Nord-Pas de Calais

Het Agentschap van de Eurometropool en in het bijzonder, Stef Vande Meulebroucke, Algemene Directeur en Marianne Csizmadia, projectmedewerkster ;

De volgende personen met wie wij gesprekken hebben gevoerd:
- Toni Da Costa, Coördinator, WAPI 2025
- Roos Desmet, Cultuurbeleidscoördinator, Stad Kortrijk
- Luc Devoldere, Hoofdredacteur van Ons Erfdeel
- Marie-Hélène Elleboudt, Facilitatrice, Faciliyo
- Thierry Lesueur, Algemene Coördinator, Lille 3000
- Bart Noels, coördinator algemene diensten, communicatie & netwerking, Eurometropool, Leiedal
- Didier Poidevin, cartographe, Agence de Développement et d'Urbanisme de Lille Métropole
- Delphine Silly, Agence de Développement et d'Urbanisme de Lille Métropole
- Régine Vandamme, Directrice van Culture.wapi
- Ruth Vandenberghe, Programmaregisseur Kortrijk Spreekt, Stad Kortrijk
- Sarah Wlomainck, Directrice van het Foyer socio-culturel d'Antoing